

porter om de enkelte medlemslandes status vedrørende lokalt og regionalt demokrati.

Ministerkomitéens overvågningsvirksomhed findes i to hovedformer: Dels som særlig overvågning af nye medlemsstater i den første periode på normalt to år efter opråelsen af medlemskab og dels som såkaldt tematisk overvågning, hvor udvalgte temaer gennemgås i samtlige medlemsstater på baggrund af rapportering, spørgeskemaundersøgelser og lignende. I 2006 afsluttedes en sådan opfølgingsrunde vedrørende gennemførelse af nationale judicielle afgørelser.

5. SAMARBEJDE, BIDRAG TIL UDVIKLING AF DEMOKRATI, MENNESKERETTIGHEDER OG RETSSAMFUND

I forhold til en række af de nyere medlemslande med svagere demokratiske strukturer følges overvågningsvirksomheden op med teknisk bistand og anden støtte med sigte på at afhjælpe påpegede fejl og mangler. En betydelig del af disse bistandsprogrammer gennemføres og finansieres i samarbejde med Europa-Kommissionen. Et centralt element i bistanden er uddannelsesaktiviteter i forhold til bl.a. dommere, politifolk, regeringsekskursionsmænd, journalister, lærere og ungdomsledere. Emnerne udgør en tilsvarende bred vifte af områder dækkende menneskerettigheder, god regeringsførelse, effektivitet i retsvæsenet, mediefrihed, korruptionsbekæmpelse og forebyggelse af vold og racisme.

Der gennemføres således et samarbejdsprogram med Rusland, der også omfatter enkelte projekter i Tjetjenien. Formålet er at give støtte til at styrke retssamfundet, menneskerettigheder og demokrati i Tjetjenien. Programmerne forhandles hvert år. Europarådet er den eneste organisation, der har en fast tilstedeværelse i Tjetjenien (en repræsentant for menneskerettighedskommissæren).

En særlig variant af indsatsen udgør netværket i Central- og Østeuropa af de såkaldte skoler for politiske studier. Siden oprettelsen af den første skole i Moskva i 1992 er der oprettet i alt 13 af sådanne skoler i de nye medlemsstater.

De nævnte aktiviteter følges og støttes af en række lokale *Europarådskontorer* (herunder informationskontorer), de fleste på Balkan og i Kaukasus. Der er tale om små enheder, nogle under ledelse af en særlig repræsentant for generalsekretæren, som tillige kan påtage sig politiske formidlingsopgaver. Deres hovedopgave er at

opretholde og forstærke forholdet imellem Europarådet og de nationale autoriteter og internationale repræsentationer. Kontorerne anvendes yderligere som et led mellem landene og Europarådet og skaber mulighed for at udvikle landenes love og etablere et grundlag for reformer samtidig med, at de yder bistand til implementering af den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

En særlig form for kvalificeret bistand udgøres af *Venedig-kommissionens* rådgivning i forhold til forfatningsspørgsmål, herunder valglovgivning. Siden dannelsen i 1990, hvor Kommissionen var tænkt som kilde til bistand i mere akutte sager, har den udviklet sig til en anerkendt uafhængig juridisk tænketank. Der er tale om en »udvidet del-aftale«, som også lande, der ikke er medlem af Europarådet, kan deltage i. Alle medlemmer af Europarådet er medlemmer af Venedig-kommissionen, og herudover er Kirgisistan, Kirgisistan og Chile medlemmer. Montenegro, der efter sin selvstændighed i 2006 hurtigt havde behov for råd, blev optaget med det samme, selvom landet først formelt ventes optaget i Europarådet på rådets ministersession den 11. maj 2007.

Fra den lange liste af tilfælde, hvor Venedig-kommissionen har ydet bistand i den forløbne periode, kan bl.a. nævnes reformer af forfatninger, valglove og/eller justitsvæsenet i Armenien, Bosnien-Herzegovina, Georgien, Makedonien, Montenegro, Serbien og Ukraine.

Krisen i Ukraine som følge af opløsningen af parlamentet i april 2007 og udskrivningen af nyvalg afdækkede bl.a. en række forfatningsmæssige og valglovgivningsmæssige problemer, hvor Venedig-kommissionens anbefalinger ikke var blevet fulgt i tilstrækkeligt omfang. Venedig-kommissionens betydning illustreres af, at parterne i krisen (de forskellige politiske kræfter i Ukraine) var enige om at bede Venedig-kommissionen om bistand.

6. SÆRLIGE INITIATIVER

a. Demokratiforum

Det blev på topmødet i Warszawa besluttet at oprette et Forum for Fremtidens Demokrati med henblik på at styrke demokrati, politisk frihed og borgeres ret til at deltage. Det er et åbent forum med ét årligt møde for alle medlemslande, politiske partier, NGO'er og praktikere såvel som akademikere. Idéen er at udveksle erfaringer